

Partnerskabsrejse til Bangladesh Februar 2014

Partnerskabsrejsen blev gennemført af Lis Rasmussen Kazal i perioden 29. januar – 13. marts. 2014. Mette Henriksen fra baggrundsgruppen for Net to Rights deltog sammen med Lis i planlægningsworkshop for Net to Rights.

I forhold til de seneste år var den politiske situation forholdsvis rolig, selvom nogle enkelte strejker gjorde det nødvendigt at rykke programmet et par gange. Man kan læse mere om den politiske situation i bloggen fra de første par dage.

Program for besøget

Partnerskabsrejse til Bangladesh Januar – Marts 2014

25. Jan	Afrejse fra Danmark	(Svalerne)
26. Jan	Ankomst BD	(Svalerne)
27. Jan	Dhaka	(privat)
28. Jan	Dhaka, div. forberedelser	(N2R))
29. Jan	Dhaka	(privat)
30. Jan	Dhaka, praktiske forberedelser	(Svalerne)
31. Jan	Dhaka	(privat)
1. Feb.	Bus til Thanapara	(Svalerne)
2. Feb.	Besøg Rulfao	(N2R)
3. Feb.	Rulfao	(Svalerne)
4. Feb.	Rulfao	(Svalerne)
5. Feb.	Thanapara	(Svalerne)
6. Feb.	Thanapara – skivedag	(Svalerne)
7. Feb.	Thanapara – besøg GRC	(N2R)
8. Feb.	Thanapara – besøg GRC	(N2R)
9. Feb.	Thanapara – N2R workshop	(N2R)
10. Feb.	Thanapara – N2R workshop	(N2R)
11. Feb.	Thanapara – N2R workshop/EC mode	(N2R)
12. Feb.	Thanapara – møde med ledelse	(N2R)
13. Feb.	Bus til Dhaka	(N2R)
14. Feb.	Dhaka – skrivearb./møde	(Svalerne)
15. Feb.	Dhaka – koordinere med Mette	(Svalerne)
16. Feb.	Dhaka – skrivearbejde	(Svalerne)
17. Feb.	Dhaka	(privat)
18. Feb.	Dhaka	(privat)

1. RULFAO - Rural Underprivileged & Landless Farmers Organization

Baggrund

RULFAO fik i 1987 deres NGO Affairs Bureau registreringsnummer og har gennem årene arbejdet med en bred portefølje af programmer i Rajshahi. Siden 1994 har de i Tanore thana og i samtlige af dets 7 unions arbejdet med programmet jordrettigheder, som kaldes 'Empowerment through Resource Mobilization Program'.

Svalerne støtter i øjeblikket RULFAO for perioden juli 2012 – juni 2015.

Opgaveformuleringer

RULFAO har pt. to hovedaktiviteter:

1. Jordrettigheder – de arbejder med at støtte jordløse i at opnå deres brugsrettigheder til at dyrke offentlig jord.
2. Forebyggelse af vold mod kvinder i hjemmet under netværket Net to Rights

Ud over de to hovedaktiviteter er RULFAO involveret i et sanitetsprojekt, som udføres i samarbejde med lokalregeringen.

Medarbejderstaben i RULFAO udgøres af direktøren Afzal, programkoordinatoren Yasin, en fieldworker, som arbejder med jordrettigheder og en fieldworker, som arbejder med Vold mod kvinder. Derudover er der tilknyttet en deltids bogholder.

Lokalregeringen samarbejder nu – i modsætning til tidligere – med RULFAO om at komme igennem den bureaukratiske jungle for at opnå, at de jordløse får ret til den jord, der fremkommer efter oversvømmelser, os som de har lovmæssig brugsret til.

Jordrettigheder

Fra Bloggen:

Vi kører til Rulfaos kontor, der ligger i et landsbyområde ca. 40 km væk. Vejene er bumpede. Vi kører igennem mere by-lignende områder undervejs. Jeg bliver fascineret af den lokale persontransport, hvor man har fundet ud af, at pumpeanlægget fra vandpumper kan vendes til en traktorlignende persontransport med lavt siddende lad. Den kan også bruges til transport af gods. Vi så nogle eksempler på disse højtlæssede transportere:

Vi har aftalt, at jeg den første dag taler med Rulfaos personale om deres arbejde. Rulfao er en lille organisation, der støtter de jordløse i at få den brugsrettighed til regeringsjord, som de ifølge loven har ret til. Svalerne støtter dem i dette arbejde. På trods af lovgivning og rettigheder er det dog ikke en enkel sag. Dels er der mange, som gerne vil have fingrene i jorden og dels er procedurerne for at få tilkendt brugsrettigheden til jorden komplicerede.

Medarbejdere fra Svalernes partnerorganisation Rulfao

Afzal, som er leder af organisationen, fortæller, at det trods alt er blevet lettere for de jordløse nu. Igennem mange år har organisationen måtte kæmpe hårdt sammen med de jordløse og andre organisationer for at få loven implementeret. De jordløse har været udsat for overgreb og falske retssager samtidig med de formelle procedurer. På grund af organisationernes langvarige arbejde er der i de senere år kommet stor opmærksomhed om sagen og den nuværende regering har også rettet sin opmærksomhed på området, så nu samarbejder lokalregeringerne mange steder med dem, ligesom der sidder repræsentanter for organisationerne i de udvalg, der er involveret i processen. Så hvor de før nærmest måtte optræde som kamporganisationer, ser de nu deres virksomhed som fortalerorganisation. Mens vi sidder på kontoret kommer et par jordløse forbi for at snakke med medarbejderne om forløbet af deres sag:

Den ene (manden i midten af billedet) fortæller om, hvordan der pludselig en dag kom nogle mænd forbi for at fortælle ham, at han omgående skulle flytte. De havde papirer på, at jorden han bor på tilhører dem. Han havde allerede søgt om brugsret til jorden, så han kunne ikke forstå, hvordan de kunne have papir på jorden. Rulfao hjalp ham med at kontakte de forskellige myndigheder. Det viste sig, at den anden mands papirer var falske og myndighederne beroligede ham med at hans egne papirer er ved at være klar.

Rulfao har oprettet nogle støttegrupper som de kalder "*farmers groups*". Medlemmerne i disse har enten selv været igennem processen med at få tildelt jord eller har en større indsigt i processen. Disse grupper får optræning gennem Rulfao, så de kan holde øje med, hvad der sker i området, holde kontakt med dem, der er i gang med at få deres papirer og også andre, der støder på problemer. De henviser dem til Rulfao, hvis de har brug for yderligere hjælp. På det næste administrative niveau "*upazilla*" er Rulfao i gang med at etablere en støttegruppe kaldet "*Land Rights Advocacy Committee*" bestående af politikere, journalister, kvindelige medlemmer af lokalregeringen og andre folk fra lokalområdet, der har indsigt i lovgivning og procedurer. Komiteen skal støtte de jordløse i deres forhandlinger med den officielle komité, der behandler ansøgninger om brugsret til jorden.

Historie:

Der er en jordløs mand, der fik brugsret på Khasland (offentlig jord). Han blev opsøgt af nogle lokale folk, som gav ham besked på, at han skulle flytte, da han boede på deres jord. Han havde brugsret til den jord. Han klagede til de lokale myndigheder, som intet gjorde. Først da RULFAO kom ind i billedet, fik han støtte til sin sag: nu har han fået lov til at blive boende.

En typisk arbejdsdag: Feltarbejder for jordrettighedsprogrammet:

Møder på kontoret kl. 9.

Han går til møde med den første Farmers Group og spørger dem hvad de kunne tænke sig skulle foregå på mødet og hjælper dem igennem dagsordenen. Han gennemgik proceduren med dem igen. Et medlem i Farmers Group fortalte, at hans nabo og hans kone skændes. Han spurgte, om der er noget, han kan gøre. Gruppen besluttede, at de ville opsøge denne nabo med RULFAOS kvindelige feltarbejder.

Efter mødet var slut gik han videre til en anden landsbys farmer's group, en stammelandby. To af husene i den landsby ligger på Khasland. Feltarbejderen fik at vide, at ham, der tidligere har ejet jorden, var mødt op hos dem for at gøre krav på jorden. Det viste sig, at det var en meget rig mand, som påstod, at han selv havde søgt om rettighederne til jorden. Feltarbejderen gik til myndighederne for at checke op på det. Det viste sig, at det ikke passede: de havde ikke ansøgt om jorden. Desværre er det typisk, at de lokale prøver at intimidere stammefolket. Men denne gang gik det ikke.

Feltarbejderen kom tilbage til kontoret og diskuterede denne sag med kollegerne hos RULFAO. De blev enige om, at det var vigtigt at sætte tryk på, at de jordløse får deres papir, så de kan fremvise dem, hvis de kommer ud for trusler fra lokale. De vil sætte sig i kontakt med Land Rights Advocacy Committee, hvor der også er advokater.

Status

De har fået opbygget "Farmers groups", der mødes hver 14. dag. RULFAO's feltarbejderne deltager i møderne, som også fungerer som træning af gruppens deltagere, som får informationer og træning om lovgivning om Khasland, landbrugstekniske viden, m.m. Farmers Goup samler de sager, de får kendskab til fra de jordløse. Sagerne drøftes med RULFAOs medarbejdere, som hjælper dem med at sikre, at de følger de rigtige procedurer i denne bureaukratiske proces.

Fra RULFAOs rapport on CEMFTRM projekt:

Name of Project: Capacity Enhancing of marginalized farmers through Resource Mobilization

Goal of Project: to accelerate poverty reduction and empowerment through ensuring the usage of available resources and establishment of rights on property by organizing and create awareness among the poor, landless and marginal farmers

Objectives:

- To mobilize the poor and underprivileged people
- To form a social movement against grapping, social injustice, disorder, exploitation, cheating and ignorance
- To assist them to identify their basic needs, own problems and the solution
- To ensure male-female equality and equality in everywhere

How activities are carried out

- Monthly action plan
- Monitoring and evaluation
- Khas Land and other information collection from the field level and then necessary action by the proper media
- Farmers club formation and Meeting
- LRAC meeting
- Training on Leadership at field level
- Khas land identification and rescue
- Khas land mobilization
- Advocacy with Land Management committee
- Provide legal support
- All documentary evidence have been compiled. That is LRAC, Farmers Club Meeting's Regulation and Report, etc.

Achievements on CEMFTRM Project

- 22 Farmers Clubs have been built up at Union Level in CEMFTRM project areas. There are 440 members (220 male and 220 female)
- 02 LRAC's have been built up at Union Level in CEMFTRM project areas. There are 36 members (18 male and 18 female) for 2 unions.
- LRAC meeting has been held after 2 months. 12 meetings of LRAC's have been conducted in 2 LRAC's . There are 204 participants (106 male and 98 female).

- Farmers Club Meeting has been held after 15 days. 450 meetings of farmers clubs have been conducted in 22 Farmers Clubs. There are 15 participants (6 male and 9 female) present at those meetings on average.

Besøg hos LRAC, som holdt møde

Komiteen er ny, så de er ved at gennemgå de sager, der er blevet ført samt om der er problemer med de sager, der er i gang. De prøver at mobilisere de folk, og opfordre dem til at henvende sig til andre i samme situation, så de kan støtte hinanden undervejs.

De går typisk med de jordløse fra Khasland, når de henvender sig til myndighederne. Pga. deres status, er det med til at lægge pres på. De laver også grupper blandt de jordløse.

Et medlem fortalte, at han var blevet opsøgt af en rig mand fra området, der spurgte ham, hvorfor han hjælper de fattige med at få jord: du er én af os. LRAC- medlemmet spurgte "svalen" hvor langt, man kan gå, hvis man kommer i fare, når man involverer sig i en sådan sag: det gav en god, vigtig og relevant diskussion, men konklusionen var, at det er den enkelte, der selv kan tage stilling.

Vold mod kvinder

Der er blevet oprettet 2 "Grass Root Changer" grupper (GRC) i hver af de to unions for at varetage arbejdet med Vold mod kvinder. Det består af folk af forskellige professioner i lokalsamfundet, inkl. de kvindelige medlemmer i lokalregeringen og repræsentanter fra de jordløse kvindegrupper. GRC grupperne har fået træning af Net to Rights i lovgivning inden for kvindernes rettigheder og deres muligheder for at få hjælp i tilfælde af vold i hjemmet. Sammen med RULFAO's feltarbejder har de arrangeret Court Yard Meetings i landsbyerne eller på samlingssteder, hvor de diskuterer problematikken omkring vold i hjemmet. Derudover arrangerer de programmer på højeste klassetrin i skolerne, hvor de bl.a. viser videoer og diskuterer efterfølgende med lærere og elever. GRC grupper holder møder hver anden måned. Mellem møderne har de kontakt med de mænd og kvinder der henvender sig med tilfælde af vold mod kvinder i hjemmet. På møderne diskuterer de hvad de kan gøre i forhold til det, de kender til, og beslutter hvem og hvordan, de skal reagere på det. GRC grupperne med støtte fra RULFAO har taget kontakt til lokalregeringen for at finde ud af hvordan underudvalget, hvor vold mod kvinder behandles, fungerer. De fandt ud af, at underudvalget aldrig har været indkaldt, men GRC gruppen har medvirket til, at underudvalget er kommet i gang.

Medlemmer af GRC fortæller at, hvor de i begyndelsen selv skulle lave arbejdet for at finde ud af, hvor der er problemer, nu oplever at folk komme selv og spørge dem til råds. Når de hører om problemer, opsøger de voldsudøveren for at drøfte situationen. Det viser sig ofte, at volden har dyberegående årsager, fx. arbejdsløshed eller fattigdom. I de tilfælde prøver de at afhjælpe familiens situation, men fortsætter med at holde med, om volden gentager sig. Hvis det vurderes, at situationen ikke kan løses internt, hjælper de kvinderne med at få fat i de relevante myndigheder (fx magistraten, mæglingsgruppen eller i sidste ende domstolen).

De fortæller, at de ofte møder modstand, når de tager ud: voldsudøveren protesterer: det er privatlivet, GRC har ikke ret til at blande sig. Som regel kan de argumentere for, at det er en god grund til at blande sig, at det kan være en hjælp. Hvis de ikke kan komme nogen veje, henvender de sig til myndighederne.

GRC griber også ind over for børneægteskaber, som er forbudt i Bangladesh men foregår i meget stor omfang. De ser en sammenhæng mellem børneægteskaber og vold mod kvinder, som typisk forøges, når der er børneægteskaber. Dog er det vigtigt for Svalerne at sikre, at de ikke mister fokus på vold mod kvinder i deres arbejde, selv om det er et svært emne at tage op.

KONKLUSIONER OG ANBEFALINGER

RULFAO virker til at have fundet en måde at fungere på, efter de pga. mindre støtte og tab af medarbejdere, er minimeret til en stab på 3½ medarbejdere og en frivillig leder. De to feltarbejdere har hver sit arbejdsområde men supplerer og støtter hinanden. Koordinatoren virker kompetent og skaber et godt arbejdsmiljø. Lederen deltager i de koordinerende møder men udvider organisationens arbejdsområder gennem kontakt til og samarbejde med myndigheder og andre organisationer. Lederen har mange års erfaring i organisering. Organisationen har en lang historie og god grobund i området.

RULFAO gør et godt stykke arbejde og de har klaret at tilpasse sig på kort tid situationen med den mindre økonomisk støtte og færre medarbejdere.

Svalerne på næste partnerskabsbesøg bør diskutere med RULFAO

- Deres sårbarhed pga. den minimale medarbejderstab og det snævre støttegrundlag
- Søger de yderligere støtte?
- Har de tænkt over generationsskiftet? Hvad vil de gøre, hvis lederen ikke længere er der?
- Man skal prøve at gå i detaljer om træningsprogrammernes indhold og hvem, det er, der gennemfører træningen (har de nødvendige kvalifikationer til at træne). Det gælder indenfor såvel jordrettigheder som vold mod kvinder.

2. PLEAD

Baggrund

PLEAD er en privat organisation, som blev startet af lederen Atiar Rahman i 2001. De arbejder med juridisk rådgivning, retsstøtte og mægling, samt støtte til demokratisering på landsbyniveau og reorganisering af barfodsjurister i Khulna området.

Organisationen har én lønnet medarbejder, derudover ansatte barfodsjurister samt en række lokale frivillige der tilknyttet et antal advokater, som står for det juridiske (til dels frivillige) arbejde.

Bestyrelsesmedlemmer er inviteret til at sidde i bestyrelsen af PLEAD. Bestyrelsen er nedsat af strategiske grunde, da det i Bangladesh er vigtigt at have prominente personer i bestyrelsen, der kan bidrage til at få NGO-ansøgningen igennem NGO-bureauet samt hjælpe organisationen i evt. politiske modvinde

PLEADs målgruppe er de fattigste typisk jordløse familier, der har fået behov for juridisk assistance. Det kan være for kvinder, der er blevet voldtaget eller forladt af deres mænd, jordløse der kæmper for at få rettigheder over khasland (statsjord der er forbeholdt jordløse men som godsejerne snyder sig ret til), arveretslige spørgsmål eller andet hovedsagligt inden for det civilretslige område.

Medarbejderne i PLEAD har mange års erfaring med at arbejde indenfor retshjælp i området.

Lederen af organisationen PLEAD har, arbejdet for et Svalestøttet, Danida finansieret retshjælpsprogram, sammen med en del af de tilknyttede advokater og er dermed meget velkendt af Foreningen. Siden PLEAD startede sine aktiviteter i 2001 har Svalerne haft samarbejde med dem, som i første omgang rakte ud over det økonomiske samarbejde, mest på grund af manglende ressourcer i Svalerne. I 2002 valgte Svalerne at gå ind i et økonomisk samarbejde med PLEAD, og Svalerne har samarbejdet med dem siden.

PLEAD er lokaliseret i Khulna, Barisal og Dhaka distrikterne i det sydvestlige hjørne af Bangladesh og arbejder med oplysning om rettigheder og lovgivning samt retshjælp. Arbejdet grundlægges i landsbyerne, hvor de ansatte barfodsjurister samt en række lokale frivillige organiserer jordløse mænd og kvinder i grupper, hvor de oplyses om rettigheder og lovgivning. Grupperne støtter hinanden og andre i landsbyerne, når de udsættes for overgreb, f.eks. hustruvold, og kvinder der bliver forladt af deres mænd. De konsulterer advokaterne, hvis der er brug for retslig mægling og får også hjælp fra disse, når der er brug for retslig assistance. Grupperne agiterer også mod børneægteskaber og medgift. Advokaterne afholder kurser i den relevante lovgivning for gruppemedlemmer og medarbejdere. Udover deres arbejdsindsats bidrager en række af advokaterne også økonomisk til arbejdet i PLEAD.

Organisationen har base i byen Khulna i det sydvestlige Bangladesh, hvor de arbejder i landsbyerne langs kystbæltet. Herudover arbejder de blandt industriarbejdere i hovedstaden Dhaka, hvor de ligeledes laver oplysningsarbejde og yder retshjælp, hovedsageligt inden for det

arbejdsretlige område. Svalerne har i 2009, udover støtten til arbejdet i landsbyerne og til retshjælp, ydet en særlig støtte til oprettelsen af et kontor i Dhaka.

Besøget

Vold mod kvinder: Grass Root Changer Groups

PLEADs arbejde med Net to Rights/Vold mod kvinder fokuset på årets partnerskabsrejse. PLEAD havde arrangeret besøg i Grass Root Changer groups. De fortalte om deres erfaringer:

En historie

Der var en mand, der vil skilles fra sin kone. Han havde krævet medgift, som konens forældre havde betalt, men han blev ved med at kræve mere. Da han ikke fik mere, begyndte han at slå konen. GRC medlemmerne havde indtil flere møde med manden, og det er til sidst lykkedes at lave et forlig.

Endnu en historie:

Sharmula, en fattig kvinde, blev slået af både manden og svigermoren. Det var en indviklet sag, fordi manden havde begæret skilsmisse fra sin tidligere kone, og måtte betale hendes medgift tilbage. Det lykkedes komiteen at snakke med hele familien. Kvinden har i mellemtiden født en dreng, og alt er godt. Hvis hun havde fået en pige, troede GRC gruppen ikke, det var lykkedes.

En tredje historie

Der var en livlig diskussion i GRC om en sag, hvor et ungt par blev forelsket, og kvinden blev gravid. Der blev arrangeret bryllup, men manden vil ikke acceptere barnet, og forsøgte at slå kvinden ihjel. Han havde truet at slå barnet ihjel, da det var et uægte barn, selv om barnet først skulle fødes efter de blev gift. PLEAD har hjulpet kvinden til at fortsætte sin uddannelse, og de har lovet hende arbejde hos PLEAD. De fører også sag for hende, men nu har manden pludseligt henvendt sig for at få et forlig. GRC har besluttet at prøve at få et forlig, men hele historien skal refereres på skrift og gives til retten for godkendelse. Det vil sikre barnets fremtid.

GRC'erne får kendskab til sagerne både direkte fra kvinder, der har været udsat for vold, og gennem andre, der har bevidnet eller hørt om vold. GRC-medlemmerne møder modstand, når de griber ind, men fortæller, at de praktisk talt altid kan forklare hvorfor det er nødvendigt, at de blander sig. Det hænger sammen med, at GRC-medlemmerne er kendte mennesker i området, og det er dem, der fortæller om problemstillingen på Court Yard møderne, hvor de bl.a. oplyser om, at det er ulovligt at slå kvinder.

På et andet GRC-møde var temaet: Domestic Violence Prevention Act. De diskuterede på baggrund af et oplæg holdt af GRC-gruppens medlemmer. Det viste sig at de andre gruppemedlemmerne ikke havde kendskab til loven, så træningssessionen blev vel-modtaget. Det gav dem en god baggrund, de kunne bruge, når de henvender sig til folk: det er ikke kun os, men det er regeringens holdning og landets lovgivning.

Problemstillingen hos de andre GRC-grupper, som blev besøgt, er ellers det samme som ovenstående. De kommer med en række eksempler på, hvordan de har mæglet i tvister, som sædvanligt fra stort til småt. De får også kendskab til nogle sager igennem deres medlemskab i

lokalregeringen. Dette medlemskab kan bruges, når de henvender sig. Hvis de ikke selv kan komme igennem, bruger de respekterede ældre i landsbyen.

Der var en rigtig "smart" imam, der spurgte, om man troede, hvis det kom nogle til magten, der var mere religiøse, om man troede dette projekt vil blive til noget. Der blev svaret, at det kom an på hvordan han så er muslim: der er mange måder at være muslim på. Man kan være i tvivl om, hvad hans rolle overhovedet var og/eller hvilken hensigt han har med at være med i GRC-gruppen.

Retsprogrammet

Et besøg på et Court Yard møde var også en del af besøget. De fortalte om deres arbejde, at de vælger 4 emner, som de gerne vil diskutere. Der var repræsentanter fra 6 grupper, i alt 20 gruppemedlemmer. De 6 mænd og kvinder var midaldrende; resten af gruppen var 23-24 år gamle, som er ret usædvanligt. De har valgt at inddrage unge studerende i deres arbejde ud fra den betragtning, at hvis de kan give dem indsigt i situationen for fattige og arbejdsløse, at man måske kan undgå, at du udvikler sig til "uheldige elementer". De siger også, at studenter er vant til at sætte sig ind i vanskelige sager, og de har tid og kræfter til at gå ind i arbejdet.

De har også fortalt om nogle af de sager, de har medvirket i, fx hvor de har prøvet at forhindre et børneægteskab: det lykkedes i første omgang at forhindre ægteskabet, men familien flyttede til et andet sted. Landsbygruppen kontaktede myndighederne i det nye område, som spurgte, om de var ud på at skabe kaos. Til sidst måtte advokaterne fra PLEAD træde til for at forhindre ægteskabet. Det lykkedes.

Der er lang vejs endnu: Trods regeringens og NGOernes initiativer, er det ikke lykkedes at stoppe børneægteskaber. En mand kan stadigvæk tage en ny kone uden at få lov af første kone. Hvis konen lægger sag an mod manden, tager det for lang tid. De har brug for mere undervisning, så de kan bruge medierne og alle andre midler i deres arbejde i at hjælpe kvinder. De føler et behov for at være stærkere.

I Rampur mødte den besøgende gruppemedlemmer, som man havde mødt tidligere i 1977 i Prodipan. På trods af de svigt, som de blev udsat for af den organisation, har de bevaret tiltro til retsprogrammet og meldt sig under fanen, da PLEAD blev stiftet. De er fortsat aktive i dag. En ældre kvinde i området, har foræret et lille stykke jord til PLEAD med ønske om, at de bygger et kultur- og undervisningssted.

Konklusioner og anbefalinger

PLEADs aktiviteter med retshjælp og retsoplysning er tæt forbundet med deres arbejde med Vold mod kvinder i hjemmet. I de områder hvor de arbejder med begge aktiviteter, kan de organiserede grupper i landsbyerne og GRC-grupper understøtte hinanden.

PLEAD har et meget bredt arbejdsfelt. Arbejdet foretages i høj grad på frivillig basis. De frivillige sagførere bidrager ud over deres arbejdsindsats med næsten lige så stor økonomisk bidrag som det, de modtager udefra. Der spores en "metalltræthed" hos nogle af de mangeårige frivillige. Det fornemmes, at de er nået til grænsen af, hvad de kan yde økonomisk.

Gruppemedlemmerne og ansatte giver udtryk for, at det input de kan give til grupperne er utilstrækkeligt, idet der er færre gruppemedlemmer tilbage, der har deltaget i træning omkring lovgivning. De vurderer, at der er behov for en intensiv træningsindsats.

På trods af de økonomiske og træningsmæssige udfordringer, møder man en stor tiltro til og loyalitet over for PLEAD i områderne.

Det anbefales at, Svalerne

- støtter PLEAD med at søge midler til at gennemføre en intensiv undervisningsprogram for gruppemedlemmerne gennem støtte til udfærdigelse af ansøgningen samt kontakt til potentielle donorer (se de udarbejdede spørgsmål).
- spørger til generationsskiftet
- (se formuleringen....fra Anna Clara)

3. Net to Rights (fra GF referatet)

Net to Rights er et netværk af Svalernes samarbejdspartnere i Bangladesh. Netværket blev dannet i 2004 på opfordring af Svalernes partnere i Bangladesh. Net to Rights er finansieret med midler fra CISUs minipulje. Netværket arbejder med oplysning og forebyggelse af "vold i hjemmet" – ikke kun "hustruvold", idet vold i hjemmet i Bangladesh omfatter mere end kun dette og lige så vel kan begås af en svigermor eller en bror til ægtemanden. Der er megen vold mod kvinder i Bangladesh, som er ødelæggende for kvinders selvværd og dermed for deres deltagelse i lokalsamfundets aktiviteter.

Netværkets arbejde går ud på at samle grupper af ressource-personer i lokalsamfundene som fortalere, fx. gamle frihedskæmpere, der nyder stor anseelse lokalt, kvinder, som er med i organisationer og generelt personer i respekterede stillinger, som man lytter til i lokalsamfundet. Disse personer kaldes "Grass Root Changers". Det er en stor fordel at arbejde med folk fra lokalsamfundet, da der opstår større åbenhed om problemet vold i hjemmet.

Man afholder kurser for organisationens medarbejdere i kvinderettigheder, planlægning, monitorering, evaluering og projekt-ledelse. Man oplærer dem i konfliktløsning, så de kan hjælpe kvinder, der er udsat for vold og støtter dem i planlægning af deres aktiviteter. De har bevirket, at der er opstået mere åbenhed om problemet vold i hjemmet. Grupperne satser på at samarbejde med den lokale regering. De vil have myndighederne til at skrive under på, at de vil støtte projekterne.

Historie

Der var en kvinde, der havde henvendt sig til en grassroots changer for at beklage sig over, at manden slog, når han drak, hvilket han gjorde pga. en håbløs økonomisk og arbejdssituation. Grassroots changer'en hjalp parret vha. samtaler med dem om deres samliv, ved at skaffe job som rickshaw-puller til manden, og ved at skaffe konen rationeringsmærker til ris.

Der blev givet udtryk for, af en grassroots changer, at kvinderne, i modsætning til før i tiden, nu selv henvender sig og anmoder om støtte, når de udsættes for vold i hjemmet.

Succeskriteriet er på to år at gøre folk bekendte med lovgivningen på området og gøre dem bevidste om problemet "Vold mod kvinder i hjemmet".

Konklusioner og anbefalinger

4.SOVA

Det er desværre endnu ikke lykkedes SOVA at få deres NGO godkendelse. Svalerne har derfor besluttet at standse samarbejdet med SOVA. Skulle det lykkes at få NGO-godkendelsen, vil Svalerne igen overveje, om et samarbejde er relevant.

5.Afslutning

Alt i alt har år 2013 været et rædselsfuldt år i Bangladesh pga. fundamentalisternes manifestationer og voldelige adfærd. På trods af, at dette har vanskeliggjort Svalernes partners aktiviteter, er det alligevel lykkedes dem, på imponerende vis, at gennemføre stort set alle planlagte aktiviteter.